

3. Holub A. Stratehiia natsionalnoi bezpeky Respubliki Polshcha ta politychnyi kharakter vykonavchoi vlady v Polshchi. Naukovi pratsi Mizhrehionalnoi Akademii upravlinnia personalom. Politychni nauky ta publichne upravlinnia. 2023. № 4 (64). S. 12-21.
4. Yerhakova V. V. Transformatsiia doktryny neutralitetu Shveitsarii u zovnishnii politytsi : Mahisterska. Kyiv, 2023. 84 s.
5. Zamikula M.O. Bezpekova ta oboronna polityka neutralnykh krain Yevropy v umovakh destabilizatsii systemy mizhnarodnykh vidnosyn. URL: <https://niss.gov.ua/sites/default/files/2017-07/bezpeka-93fb8.pdf> (data zvernennia 27.02.2024)
6. Moskaliuk M. Bezpekova polityka krain Baltii v umovakh rosiisko-ukrainskoi viiny. Rehionalni studii,. № 34. S. 58–62.
7. Nova Stratehiia natsbezpeky Polshchi: holovna zahroza – neoimperska polityka kerivnytstva RF. Ch.1. URL: https://defence.ua.com/minds_and_ideas/nova_strategija_natsbezpeki_polschi_golovna_zagroza_neoimperska_politika_kerivnytstva_rf_ch1-1068.html (data zvernennia 26.02.2024).
8. Mohylnytska K. O. Ukraino-lytovske partnerstvo v sferi bezpeky ta oborony. Politychne zhyttia. 2020. № 1. S. 122–129.
9. Adamczewska M., „Uwagi i wnioski organizacji proobronnych w zakresie współpracy z MON”, referat wygłoszony w ramach Konferencji rozliczeniowo-zadaniowa i podsumowania roku szkoleniowego organizacji proobronnych, Warszawa, 25.11.2023 r.
10. EVA (2022). At NATO's door: Russia's invasion of Ukraine shifted the opinion of a´ority of Finns in favour of NATO membership. <https://www.eva.fi/wp-content/uploads/2022/03/eva-analyysi-no-104.pdf>
11. Lokker N., Townsend J., Hautala H., Kendall-Taylor A. “How Finnish and Swedish NATO Accession Could Shape the Future Russian Threat: A Report of the Transatlantic Forum on Russia.” Center for a New American Security, 2023. <http://www.jstor.org/stable/resrep47256>.
12. Płaczek J. Propozycja nowej strategii bezpieczeństwa narodowego RP. Przegląd Geopolityczny. 2023. № 44. s. 54-70.

DOI: [https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.11\(184\).33](https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.11(184).33)
УДК 796-053.7:616

Петрачков О.В.
кандидат педагогічних наук, професор, заслужений працівник фізичної культури і спорту України,
начальник навчально-наукового
інституту фізичної культури та спортивно-оздоровчих технологій
<https://orcid.org/0000-0002-2510-1209>

Беліков І.О.
доктор філософії, викладач кафедри фізичного виховання,
спеціальної фізичної підготовки і спорту
<https://orcid.org/0000-0003-3490-8546>, 380953864440@ukr.net

ВІЙСЬКОВО-ПРИКЛАДНА ФІЗИЧНА ПІДГОТОВКА ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ В ЗБРОЙНИХ СИЛАХ ФРАНЦУЗЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ

В статті розкрито структуру та складові системи фізичної підготовки збройних сил Французької Республіки, яка застосовує військово-прикладні вправи та військово-прикладні види спорту. Формування фізичної готовності військовослужбовців збройних сил Франції до бойової діяльності спрямовано на розвиток найбільш важливих військово-прикладних навичок та психофізичних якостей. Військово-прикладна фізична підготовка має великий вплив на формування військової культури та створення сучасної армії, в якій виділяються ресурси на розвиток фізичних здібностей військовослужбовців, тому що усвідомлюють, що високий рівень засвоєння вправ прикладної спрямованості підвищить ефективність виконання бойових завдань та забезпечить успішність проведення військових операцій. Залежно від поставлених завдань, використовуються прикладні вправи, прийоми та дії, які проводяться під час занять з бойової підготовки як окремі предмети. Покращення військово-прикладної фізичної підготовки військ реалізується за рахунок впровадження спеціалізованих комплексів військово-прикладних вправ, які пов'язані з моделюванням екстремальних умов реально-бойової діяльності з підвищеним фізичним та психоемоційним навантаженням, ризиком та небезпекою для життя.

Ключові слова: *військово-прикладна фізична підготовка, військово-прикладні вправи, військовослужбовці, збройні сили Французької Республіки.*

Petrachkov Oleksandr, Bielikov Illia. Military physical training of officers of the French Armed Forces. *The article reveals the structure and components of the physical training system of the Armed Forces of the French Republic, which uses military physical training exercises and military sports. Formation of the physical readiness of military personnel of the Armed Forces of France for combat activities is aimed at the development of the most important military skills and psychophysical qualities. Military physical training has a great influence on the formation of military culture and the creation of modern armed forces, which allocates resources to the development of the physical abilities of its soldiers. They realize that a high level of assimilation of military physical training exercises will increase the effectiveness of combat tasks and ensure the success of military operations. Depending on the assigned tasks, military physical training exercises, techniques and actions are used during combat training courses as separate subjects. The improvement of the military physical training of the troops is implemented through the introduction of specialized complexes of military exercises, which are related to the simulation of extreme conditions of real combat*

activity with increased physical and psycho-emotional stress, risk and danger to life. The foreign experience of military physical training in the armed forces of the NATO countries is an integral component of the professional military system, as it takes into account modern approaches, trends and innovations in the system of physical training, which contribute to the improvement of the physical and psychological readiness of officers for combat and training combat activities.

Keywords: military physical training, military exercises, military personnel, the French Armed Forces.

Постановка проблеми та її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. У 2024 році збройні сили Французької Республіки мають індекс потужності 0,1878 і займають одинадцяте місце серед найсильніших армій світу. Франція з 04 квітня 1949 року була членом військово-політичної організації НАТО. У 1999 році збройні сили випустили Код французького солдата, який містить наступні приписи: "...Майстер своєї сили, він поважає свого супротивника і обережний, щоб оберегти цивільне населення. Він підкоряється наказам, відповідно до законів, звичаїв війни та міжнародних конвенцій. Він відкритий для світу і суспільства, і поважає відмінності глобальних спільнот".

У порівнянні зі збройними силами (далі – ЗС) Федеративної республіки Німеччини, де в основу фізичної підготовки (далі – ФП) також впроваджений спорт, система ФП ЗС Французької Республіки застосовує військово-прикладні вправи та військово-прикладні види спорту [10; 12]. Спортивна спрямованість ФП французьких ЗС відповідає системі комплектування, яка переважно базується на призовниках. Для них заняття спортом є стимулом для підвищення рівня підготовки і одночасно мотивацією до військової служби. У США та Великобританії найманих солдатів стимулює грошовим забезпеченням, яке залежить від їхньої військово-професійної кваліфікації, включно з рівнем фізичної підготовленості [13, 22].

Зарубіжний досвід військово-прикладної фізичної підготовки (далі – ВПФП) в ЗС країн-членів Альянсу є невід'ємною складовою професійної військової системи, оскільки враховуються сучасні підходи, тенденції та інновації в системі ФП, що сприяють покращенню фізичної та психологічної готовності офіцерів до бойової та навчально-бойової діяльності [3, 14].

Військово-прикладна фізична підготовка має великий вплив на формування військової культури та створення сучасної армії, в якій виділяються ресурси на розвиток фізичних здібностей своїх військовослужбовців, тому що усвідомлюють, що високий рівень засвоєння вправ прикладної спрямованості підвищить ефективність виконання бойових завдань та забезпечить успішність проведення військових операцій. Залежно від поставлених завдань, використовуються прикладні вправи, прийоми та дії, які проводяться під час занять з бойової підготовки як окремі предмети.

Більшість країн акцентують увагу на ВПФП офіцерів під час занять, яких формується розвиток ментальної стійкості та стресостійкості, лідерські якості та психологічна готовність. Офіцери вчаться приймати управлінські рішення в екстремальних умовах, керувати своїми емоціями та виконувати складні завдання під час бойової діяльності з ризиком для життя. Впровадження підходів до прикладної спрямованості підвищить результативність процесу навчально-бойової діяльності, покращить фізичну готовність офіцерів та забезпечить обороноздатність держави [8; 11].

Аналіз літературних джерел. Аналіз наукових публікацій в яких представлена військово-прикладна спрямованість в арміях країн-членів НАТО висвітлювали у своїх працях: С. Глазунов, В. Кирпенко, Є. Куришко, А. Одеров, С. Романчук [1; 6; 16]. Деякі аспекти підготовки фахівців ЗС Франції були предметом дослідження у О. Гнидюка [2] та Р. Ниязова [5].

Мета статті полягає в аналізі військово-прикладної фізичної підготовки в ЗС Французької Республіки.

Методи дослідження: теоретичні, емпіричні, систематизація та узагальнення отриманих даних.

Виклад основного матеріалу дослідження. Формування фізичної готовності офіцерів збройних сил країн-членів Альянсу до бойової діяльності спрямовано на розвиток найбільш важливих військово-прикладних навичок та психофізичних якостей. Покращення ВПФП військ в провідних арміях світу реалізується за рахунок впровадження спеціалізованих комплексів військово-прикладних вправ, які пов'язані з моделюванням екстремальних умов реально-бойової діяльності з підвищеним фізичним та психоемоційним навантаженням, ризиком та небезпекою для життя [20; 21].

Система ФП французької армії є гнучкою та універсальною, яка має свої особливості, в якій управління здійснюється централізовано. У головному штабі збройних сил під керівництвом генерал-інспектора функціонує інспекція фізичної підготовки та спорту у складі 7 чоловік. У штабах видів ЗС і на рівні військових округів керівництво здійснюють комісії та відділення. У військових частинах створюються відділення ФП та спорту, в склад яких входить один офіцер-спеціаліст та сержанти-інструктори з розрахунку 3 особи на 1000 військовослужбовців [23; 24].

Метою фізичної підготовки військовослужбовців збройних сил Франції є сприяння ефективному оволодінню військово-професійної діяльності та фізичної та психологічної підготовки до участі в бойових діях.

Головним елементом фізичної готовності французькі офіцери враховують здатність до повної мобілізації фізичних та психологічних сил для вирішення визначених завдань. Основними засобами формування такої здатності є: спортивне тренування та регулярна участь у змаганнях. Систематичні заняття з обраних видів спорту стимулюють для досягнення найкращих результатів, чого не можна досягти традиційними методами ФП [15]. Для офіцерів передбачається проведення систематичних планових занять з фізичної підготовки у службовий час: щодня – 45-60 хвилин; щосуботи – 3 годин; на тиждень – 8 годин.

Спортивно-масова робота проводиться щодня у позаслужбовий час, а перевірка рівня фізичної підготовленості проводиться двічі на рік. Крім того, види збройних сил та роди військ здійснюють перевірку з прикладних видів за своїми планами. ВПФП офіцерів визначається за спеціальними тестами у видах збройних сил та родах військ двічі на рік.

У бойових умовах перед кожним військовослужбовцем постають два завдання: вижити та виконати бойове завдання. При цьому виконання бойового завдання дуже часто є єдиним способом вижити. В ЗС Франції врахували цей трактат та розробили програми витримки та виживання.

Всі офіцери проходять тритижневий курс “школи витримки” за програмою спецпідрозділів у спеціальних навчальних центрах. За статутом французьких ЗС, весь особовий склад зобов'язаний щорічно проходити медичну комісію. Ті, хто успішно проходить відбір, щорічно здають нормативи з ФП. Наприклад, кожен військовослужбовець без перерви на відпочинок повинен виконати наступну серію вправ: 30 присідань, 15 віджимань, 40 підйомів тулуба, 4 підтягування, пробігти 200 метрів з вантажем 35 кг менш, ніж за 24 с, залізити по 6-метровому канату два рази поспіль, пробігти 1500 метрів з вантажем 10 кг менш, ніж за 9 хвилин, біг на 8 км з тим же вантажем менш, ніж за 6 хвилин.

Існуюча система фізичної підготовки французької армії має свої особливості, в її зміст входить курс “командо”, який розкриває комплекс військово-прикладних прийомів та дій, і спрямований на розвиток впевненості у власних силах, психічне загартування та формування стійкості до значних фізичних навантажень, виховання впевненості в своїх силах і стійкості до великих фізичних навантажень, яке виконується в умовах підвищеної небезпеки і ризику. Курс проводиться в складі роти та батальйону в спеціальних навчальних центрах і триває три тижні. Під час курсу заняття проводяться по 12–18 годин на добу. Цей курс є комплексним, комбінованим та високодинамічним. До його змісту входять:

1. Проходження смуги ризику: військовослужбовці долають різні перешкоди під супроводом імітації пострілів з вогнепальної зброї, а окремі ділянки якої долаються під справжнім обстрілом. Це допомагає розвинути навички руху та прийняття рішень під стресом.

2. Опанування основ альпіністської техніки: військові навчаються основ скелелазіння та перевіряють свої навички шляхом підйому на скелі. Це включає використання мотузок та іншого спеціального спорядження.

3. Подолання водних перешкод: військовослужбовці вчаться переправлятися через водні перешкоди зі швидкою течією, використовуючи підручні засоби; відпрацювати способи підготовки до плавання в обмундируванні за допомогою підтримуючих засобів та без них, виготовлених з предметів штатного спорядження; відпрацювати техніку плавання в обмундируванні зі зброєю та спорядженням; долати кожним способом не менше 50 м.

4. Проходження лабіринту підземних споруд: учасники курсу повинні подолати потайний вихід з лабіринту підземних тунелів, долаючи складні перешкоди, такі як дротяні загородження під електричним струмом. Частина завдань включає імітацію навичок “втечі з полону”.

5. Робота з вибуховими речовинами: військові набувають навичок поводження з вибуховими речовинами, включаючи метання бойових гранат. Це включає безпечне використання та техніки підризу.

6. Боротьба з танками: військовослужбовці вчаться знищувати танки за допомогою протитанкових гранат та встановлення протитанкових загороджень. Частиною навчання є так звана “обкатка” танками, що допомагає подолати страх перед технікою.

7. Приховане пересування: у складі підрозділу військовослужбовці відпрацьовують навички прихованого пересування по важкопрохідній місцевості з одночасним вирішенням тактичних завдань, таких як “рейди”.

8. Ведення бою в населеному пункті: учасники курсу навчаються бойовим прийомам у міських умовах, включаючи перебіжки, переповзання, метання гранат, стрільбу з будь-якого положення та рукопашний бій.

9. Виживання в складних умовах: військовослужбовці опановують прийоми та дії, що забезпечують збереження життя і боєздатність в різних умовах місцевості, клімату і погоди. Це включає навички виживання в дикій природі, такі як розведення вогню, будівництво укриттів, пошук їжі та води.

Виходячи із вище наведеного, особливістю систем ФП армій провідних країн-членів НАТО є суттєва інтеграція ФП в систему бойової підготовки військових підрозділів та полягає у: використанні методів підготовки в умовах ризику; здійсненні маршів від 25 до 50 миль з повною викладкою; наявності спеціальних курсів рукопашної підготовки (штиковий бій, прийоми нападу і захисту без зброї, східні єдиноборства тощо) [4, 7, 18].

Французька армія збільшила кількість годин, відведених на ФП, акцентуючи увагу на спеціалізованих тренуваннях, які моделюють реальні бойові умови. Зокрема, програми стали більш інтенсивними та різноманітними, включаючи нові види військово-прикладних вправ та складні фізичні випробування.

Програма переозброєння французької армії також активно вдосконалюється. Останні два роки відзначаються постійним оновленням та модернізацією військової техніки та обладнання. Впроваджуються новітні зразки озброєння, які підвищують бойову ефективність та готовність військових підрозділів. Це включає як інноваційні системи зв'язку та управління, так і сучасні зразки стрілецької зброї та бронетехніки.

Досвід підготовки українських ЗС у Французькій Республіці є надзвичайно цінним. Французька армія має багаторічний досвід у проведенні військових навчань та підготовки військовослужбовців, що значно сприяє підвищенню бойової готовності та ефективності українських військових підрозділів. Цей досвід включає як теоретичну підготовку, так і практичні тренування за допомогою фізичної підготовки в умовах, що максимально наближені до бойових.

Французькі програми навчання включають широкий спектр дисциплін, які охоплюють всі аспекти сучасного ведення бойових дій [17]. Це включає:

1. Тактичну підготовку: навчання маневрам та стратегіям, що дозволяють ефективно діяти на полі бою.
2. Вогневу підготовку: використання різних видів стрілецької зброї, включаючи новітні моделі.
3. Інженерну підготовку: навчання будівництву фортифікацій, розмінуванню та мінно-вибуховій справі.
4. Медичну підготовку: надання першої медичної допомоги та евакуація поранених у бойових умовах.
5. Психологічну підготовку: розвиток стресостійкості та психологічної витривалості.

Це в свою чергу вимагає високого рівня фізичної підготовленості як українських військовослужбовців, так і французьких інструкторів зокрема.

ЗС Франції планують розширити програми навчання українських військових. Це включатиме як збільшення кількості навчальних місць, так і введення нових курсів, що відповідають сучасним вимогам ведення війни. Очікується, що це дасть змогу значно збільшити кількість українських військових, які зможуть пройти підготовку у Франції, а також

підвищить якість навчання. Французька підготовка сприяє підвищенню бойової готовності українських військових. Військовослужбовці, які пройшли навчання у Франції, отримують знання та навички, що дозволяють їм ефективніше діяти в умовах сучасного бою [9]. Це включає як індивідуальні навички, так і командну роботу, що є ключовими для успішного виконання бойових завдань [19].

Фізична підготовка в ЗС Франції базується на індивідуальному підході до кожного військовослужбовця, адаптуючи програми тренувань відповідно до конкретних потреб підрозділу та завдань. Це забезпечує оптимальне використання потенціалу кожного солдата та збереження високого рівня боєздатності армії.

Висновки. Досвід застосування військ (сил) показує, що для відповідності вимогам та критеріям професійної армії необхідно посилити рівень бойової та фахової підготовки офіцерів, впроваджувати в систему бойової підготовки елементи військово-прикладної направленості з пересування на полі бою та ведення вогню з різноманітної зброї в будь-який час доби, під час ведення вуличних боїв в містах та ведення ближнього бою (особливо рукопашного бою), подолання природних та штучних перешкод у обмундируванні та засобах індивідуального захисту, метання гранат на дальність і точність з різних положень.

Для України досвід Франції у сфері ФП є важливим прикладом, який може бути використаний як зразок для опанування інноваційного та нового. Врахування сучасних вимог та адаптація кращих практик дадуть змогу підвищити рівень професійної та ФП військовослужбовців, що є важливим кроком на шляху до інтеграції з НАТО та забезпечення національної безпеки.

Література:

1. Глазунов С.І. Сучасні тенденції та підходи до визначення рівня фізичної підготовленості військовослужбовців збройних сил зарубіжних країн. Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. 2020. Вип. 7 (127). С. 38–45. DOI: 10.31392 / МРІІ-пс.8егіе8 15.2020.7(127).07.
2. Гнидюк О.П. Зміст і особливості професійної та фізичної підготовки офіцерів збройних сил Франції. Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія: педагогічні науки. 2022. Вип. 2(29). 125–137.
3. Карабанов Є.О., Проценко А.А., Беліков І.О. Шляхи вдосконалення професійно-прикладної фізичної підготовки військовослужбовців. Науковий вісник Мелітопольського ДПУ імені Б. Хмельницького. 2020. 2(23). С.112–117.
4. Магльований А., Петрук А., Лесько О., Кожух Н. Фізична підготовка в системі формування військових фахівців провідних іноземних армій. Спортивна наука України. 2015. № 5 С.16–20.
5. Ниязов А.Р. Розвиток системи фізичної підготовки Збройних Сил Франції. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. Київ. НУОУ. 2017. С.114–115.
6. Одеров А.М., Климович В.Б., Підлетейчук Р.В., Корчагін М.В. Особливості організації та змістовне наповнення систем фізичної підготовки у збройних силах держав-членів НАТО та України. Український журнал медицини, біології та спорту. 2020. Миколаїв. Том 5. № 2(24). С.271–282.
7. Пангелова Н.Є., Мінкін Д.О. Організація фізичної підготовки в арміях провідних країн світу. Вісник КПНУ імені Івана Огієнка. 2015. Вип. 8. С. 268–273.
8. Петрачков О.В. Аналіз основних компонентів системи фізичної підготовки Народно-визвольної армії Китаю. Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. 2023. Вип. 10(170). С.118–123. DOI: 10.31392/NPU-nc.series15.2023.10(170).25
9. Петрачков О.В. Вимоги сучасного бою до рівня фізичної підготовленості військовослужбовців механізованих підрозділів Сухопутних військ. Вісник НУОУ. 2011. 6(25). С. 84–90.
10. Петрачков О.В., Беліков І.О. Концептуальні підходи до організації фізичної підготовки офіцерів Федеральних сил оборони Німеччини. Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. 2024. Вип. 2(174). С.133–139. DOI: [10.31392/UDU-nc.series15.2024.2\(174\).30](https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.2(174).30)
11. Петрачков О.В., Беліков І.О. Особливості фізичної підготовки офіцерів сухопутних військ у вищих військових навчальних закладах Канади. Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. 2023. Вип. 12(172). С.153–158. DOI: [10.31392/UDU-nc.series15.2023.12\(172\).29](https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2023.12(172).29)
12. Петрачков О.В., Беліков І.О., Вербин Н.Б., Фіногенов Ю.С. Система фізичної підготовки збройних сил Французької Республіки: особливості, зміст та структура підготовки. Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. 2024. Вип. 7(180). С.124–129. DOI: [10.31392/UDU-nc.series15.2024.7\(180\).25](https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.7(180).25)
13. Петрачков О.В., Беліков І.О., Ярмак О.М. Принципи організації фізичної підготовки офіцерів сухопутних військ армії США. Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. 2024. Вип. 4(174). С.122–127. DOI: [10.31392/UDU-nc.series15.2024.4\(177\).25](https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.4(177).25)
14. Петрачков О.В., Жембровський С.М. Загальна структура керівництва військово-фізичною підготовкою Збройних сил Литовської Республіки. Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. 2023. Вип. 7(167). С.149–153. DOI: [10.31392/NPU-nc.series15.2023.7\(167\).31](https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2023.7(167).31)
15. Ражик А.Р., Кримець О.І. Досвід Франції у фізичній підготовці військовослужбовців. Матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції. Київ. НУОУ. 2023. С.137–139.
16. Романчук С., Небожук О., Одеров А., Кузнецов М., Романчук В., Боярчук О., Тичина І. Інноваційні дослідження змісту фізичної підготовки Збройних Сил іноземних держав як елементу підготовки військового професіоналу. Вісник КПНУ імені Івана Огієнка. 2021. Вип. 23. С.46–51.
17. Ярмак О.М., Чепурний В.А. Аналіз програм фізичної підготовки майбутніх офіцерів країн-членів НАТО. Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. 2024. Вип. 1(173). С. 177–182. DOI: [10.31392/UDU-nc.series15.2024.1\(173\).39](https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.1(173).39)

18. Barkov V., Verbin N., Zhembrovsky S., Petrachkov O. Provision of Physical Training of Servicemen: a tutor's manual. Kiev. NUOU. 2016. 88 p.
19. Petrachkov O., Kyslenko D., Mykhaylov V., Shostak R., Polyvaniuk V. Motivation of military specialists to engage physical training during the legal regime of martial law. *Journal of Physical Education and Sport*. 2024. 24(6). 1457-1464. DOI: 10.7752/jpes.2024.06165
20. Petrachkov O., Yarmak O., Biloshitskiy V., Andrieieva O., Mykhaylov V., Chepurnyi V., Malakhova O. The influence of morphofunctional condition on the physical fitness level of Ukrainian soldiers. *Journal of Physical Education and Sport*. 2022. 22(9). 2182–2189. DOI: 10.7752/jpes.2022.09278
21. Petrachkov O., Yarmak O., Chepurnyi V., Mykhaylov V., Andrieieva O., Verbyn N., Kostiv S. Peculiarities of body adaptation to moderate altitude conditions in military personnel. *Journal of Physical Education and Sport*. 2023. 23(11). 2983–2992. DOI: 10.7752/jpes.2023.11339
22. Petrachkov O., Zhembrovsky S. The Peculiarities of Physical Fitness Test System of the British Armed Forces. *Scientific journal of the NPU named after M.P. Drahomanova*. 2023. Issue 6(166). P.126–131. DOI: 10.31392/NPU-nc.series15.2023.6(166).27
23. PIA-7.1.1. Manuel D'entraînement Physique Militaire et Sportif. (EPMS) № D-11-008039/DEF/EMA/RH/NP du 12 octobre 2011. Paris. 290 p.
24. Directive ministerielle N°17615 du 23 décembre 2003 pour la pratique de l'entraînement physique et des sports dans les armées.

References

1. Glazunov, S.I. (2020) Suchasni tendentsii ta pidkhody do vyznachennia rivnia fizychnoi pidhotovlenosti viiskovosluzhbovtiv zbroinykh syl zarubizhnykh krain [Modern trends and approaches to determining the level of physical fitness of servicemen of the armed forces of foreign countries]. *Scientific journal of the NPU named after M.P. Drahomanova*. Issue 7 (127). P. 38–45. DOI: 10.31392/NPU-nc.series 15.2020.7(127).07
2. Hnydyuk, O.P. (2022) Zmist i osoblyvosti profesiinoi ta fizychnoi pidhotovky ofitseriv zbroinykh syl Frantsii [Content and features of professional and physical training of officers of the French Armed Forces]. *Collection of scientific works of the National Academy of the State Border Service of Ukraine. Series: pedagogical sciences*. Issue 2(29). P. 125–137.
3. Karabanov, Ye.O. Protsenko, A.A. Bielikov, I.O. (2020) Shliakhy vdoskonalennia profesiino-prykladnoi fizychnoi pidhotovky viiskovosluzhbovtiv [Ways of improving the professional physical training of military personnel]. *Naukovyi visnyk Melitopolskoho DPU imeni B. Khmelnytskoho*. 2(23). P.112–117.
4. Magliovaniy, A. Petruk, A. Lesko, O. Kozhukh, N. (2015) Fizychna pidhotovka v systemi formuvannia viiskovykh fakhivtsiv providnykh inozemnykh armii [Physical training in the system of formation of military specialists of leading foreign armies]. *Sports Science of Ukraine*. No. 5, pp. 16–20.
5. Niyazov, A.R. (2017) Rozvytok systemy fizychnoi pidhotovky Zbroinykh Syl Frantsii [Development of the physical training system of the French Armed Forces]. *Materials of the International Scientific and Practical Conference*. Kyiv. NUOU. P.114–115.
6. Oderov, A.M. Klymovych, V.B. Pidleteichuk, R.V. Korchahin, M.V. (2020) Osoblyvosti orhanizatsii ta zmistovne napovnenia system fizychnoi pidhotovky u zbroinykh sylakh derzhav-chleniv NATO ta Ukrainy [Peculiarities of the organization and content of the physical training system in the armed forces of NATO member states and Ukraine]. *Ukrainskyi zhurnal medytsyny, biolohii ta sportu*. Mykolaiv. Tom 5. № 2(24). P.271–282.
7. Pangelova, N. Minkin, D. (2015) Orhanizatsiia fizychnoi pidhotovky v armiakh providnykh krain svitu [Organization of physical fitness in the armies of the world leading countries]. *Bulletin of Ivan Ohienko KPNU*. Issue 8. P. 268–273.
8. Petrachkov, O.V. (2023) Analiz osnovnykh komponentiv systemy fizychnoi pidhotovky Narodno-vyzvolnoi armii Kytai [Analysis of the main components of the physical training system of the People's Liberation Army of China]. *Naukovyi chasopys NPU imeni M.P. Drahomanova*. K., Vyp. 10(170). P.118–123. DOI: 10.31392/NPU-nc.series15.2023.10(170).25
9. Petrachkov, O.V. (2011) Vymohy suchasnoho boiu do rivnia fizychnoi pidhotovlenosti viiskovosluzhbovtiv mekhanizovanykh pidrozdiliv Sukhoputnykh viisk [Requirements of modern combat to the level of physical fitness of servicemen of mechanized units of the Land Forces]. *Visnyk NUOU*. K., 6(25). P.84–90.
10. Petrachkov, O.V. Bielikov, I.O. (2024) Kontseptualni pidkhody do orhanizatsii fizychnoi pidhotovky ofitseriv Federalnykh syl oborony Nimechchyny [Conceptual approaches of the organization of physical training of officers of the Federal Defence Forces of Germany]. *Naukovyi chasopys NPU imeni M.P. Drahomanova*. K., Vyp. 2(174). C.133–139. DOI: 10.31392/UDU-nc.series15.2024.2(174).30
11. Petrachkov, O.V. Bielikov, I.O. (2023) Osoblyvosti fizychnoi pidhotovky ofitseriv sukhoputnykh viisk u vyshchykh viiskovykh navchalnykh zakladakh Kanady [Features of Physical Training of Land Forces Officers' at Canadian Military Educational Institutions]. *Naukovyi chasopys NPU imeni M.P. Drahomanova*. K., Vyp. 12(172). P.153–158. DOI: 10.31392/UDU-nc.series15.2023.12(172).29
12. Petrachkov, O.V. Bielikov, I.O. Verbin, N.B. Finohenov, Y.S. (2024) Systema fizychnoi pidhotovky zbroinykh syl Frantsuzkoi Respubliki: osoblyvosti, zmist ta struktura pidhotovky [The system of physical training of the French Armed Forces: features, content and structure of training]. *Naukovyi chasopys NPU imeni M.P. Drahomanova*. K., Vyp. 7(180). P.124-129. DOI: 10.31392/UDU-nc.series15.2024.7(180).25
13. Petrachkov, O.V. Bielikov, I.O. Yarmak, O.M. (2024) Pryntsypy orhanizatsii fizychnoi pidhotovky ofitseriv sukhoputnykh viisk armii SShA [The principles of physical training organisation of US Army officers]. *Naukovyi chasopys NPU imeni M.P. Drahomanova*. K., Vyp. 4(177). P.122–127. DOI: 10.31392/UDU-nc.series15.2024.4(177).25

14. Petrachkov, O.V. Zhembrovskiy, S.M. (2023) Zahalna struktura kerivnytstva viiskovo-fizychnoiu pidhotovkoiu Zbroinykh syl Lytovskoi Respubliki [General Structure of Military Fitness Management of the Lithuanian Armed Forces]. *Naukovyi chasopys NPU imeni M.P. Dragomanova*. K., Vyp. 7(167). P.149–153. DOI: 10.31392/NPU-nc.series15.2023.7(167).31
15. Razyk, A.R. Krymets, O.I. (2023) Dosvid Frantsii u fizychnii pidhotovtsi viiskovosluzhbovtiv [France's experience in the physical training of military personnel]. *Materials of the VII International Scientific and Practical Conference*. Kyiv. NUOU. P.137–139.
16. Romanchuk, S. Nebozhuk, O. Oderov, A. Kuznetsov, M. Romanchuk, V. Boiarchuk, O. Tychyna, I. (2021) Innovatsiini doslidzhennia zmistu fizychnoi pidhotovky Zbroinykh Syl inozemnykh derzhav yak elementu pidhotovky viiskovoho profesionalu [Innovative studies of the content of physical fitness of the Armed Forces of foreign countries as an element of military professional training]. *Visnyk KPNU imeni Ivana Ohienka*. 2021. Vyp. 23. P.46–51.
17. Yarmak, O.M. Chepurnyi, V.A. (2024) Analiz prohram fizychnoi pidhotovky maibutnikh ofitseriv krain-chleniv NATO [Analysis Of Physical Training Programs For Future Officers Of Nato Member States]. *Naukovyi chasopys NPU imeni M.P. Dragomanova*. K., Vyp. 1(173). P. 177–182. DOI: 10.31392/UDU-nc.series15.2024.1(173).39
18. Barkov, V. Verbyn, N. Zhembrovskiy, S. Petrachkov, O. (2016) Zabezpechennia fizychnoi pidhotovky viiskovosluzhbovtiv [Provision of Physical Training of Servicemen]. *Navchalnyi posibnyk*. K., NUOU. 88 p.
19. Petrachkov, O. Kyslenko, D. Mykhaylov, V. Shostak, R. Polyvaniuk, V. (2024) Motyvatsiia viiskovykh fakhivtsiv do zaniat fizychnoiu pidhotovkoiu pid chas dii pravovoho rezhymu voiennoho stanu [Motivation of military specialists to engage physical training during the legal regime of martial law]. *Journal of Physical Education and Sport*. 24(6). 1457–1464. DOI: 10.7752/jpes.2024.06165
20. Petrachkov, O. Yarmak, O. Biloshitskiy, V. Andrieieva, O. Mykhaylov, V. Chepurnyi, V. Malakhova, O. (2022) Vplyv morfofunktsionalnogo stanu na riven fizychnoi pidhotovlenosti ukrainskykh viiskovosluzhbovtiv [The influence of morphofunctional condition on the physical fitness level of Ukrainian soldiers]. *Journal of Physical Education and Sport*. 22(9). 2182–2189. DOI: 10.7752/jpes.2022.09278
21. Petrachkov, O. Yarmak, O. Chepurnyi, V. Mykhaylov, V. Andrieieva, O. Verbyn, N. Kostiv, S. (2023) Osoblyvosti adaptatsii orhanizmu viiskovosluzhbovtiv do umov serdnohirria [Peculiarities of body adaptation to moderate altitude conditions in military personnel]. *Journal of Physical Education and Sport*. 23(11). 2983–2992. DOI: 10.7752/jpes.2023.11339
22. Petrachkov, O. Zhembrovskiy, S. (2023) Osoblyvosti systemy perevirky ta otsinky fizychnoi pidhotovky zbroinykh syl Velykoi Brytanii [The Peculiarities of Physical Fitness Test System of the British Armed Forces]. *Naukovyi chasopys NPU imeni M.P. Dragomanova*. K., Issue 6(166). P.126–131. DOI: 10.31392/NPU-nc.series15.2023.6(166).27
23. PIA-7.1.1. Manuel D'entraînement Physique Militaire et Sportif. (EPMS) № D-11-008039/DEF/EMA/RH/NP du 12 octobre 2011. Paris. 290 p.
24. Directive ministerielle N°17615 du 23 décembre 2003 pour la pratique de l'entraînement physique et des sports dans les armées.

DOI: [https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.11\(184\).34](https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.11(184).34)
УДК 796.8:355.5

Підопригора М. В.,
<https://orcid.org/0000-0003-0659-2003>
старший викладач кафедри фізичного виховання, спеціальної фізичної підготовки і спорту, Військового інституту Київського Національного університету імені Тараса Шевченка, м. Київ

Боговик Н. В.,
<https://orcid.org/0009-0006-1528-2743>
викладач кафедри фізичного виховання, спеціальної фізичної підготовки і спорту, Військового інституту Київського Національного університету імені Тараса Шевченка, м. Київ

Боговик М. В.,
<https://orcid.org/0009-0006-6235-1326>
старший викладач кафедри фізичного виховання, спеціальної фізичної підготовки і спорту, Військового інституту Київського Національного університету імені Тараса Шевченка, м. Київ

Полозенко Д. П.,
<https://orcid.org/0009-0001-2939-9727>
старший викладач кафедри фізичного виховання, спеціальної фізичної підготовки і спорту, Військова академія, м. Одеса

Гончаренко Ю. О.,
<https://orcid.org/0009-0005-3190-3936>
начальник навчально-тренувального комплексу кафедри фізичного виховання, спеціальної фізичної підготовки і спорту, Військового інституту Київського Національного університету імені Тараса Шевченка, м. Київ

ФОРМУВАННЯ ВІЙСЬКОВО-ПРИКЛАДНИХ РУХОВИХ НАВИЧОК КУРСАНТІВ-ЖІНОК У ПРОЦЕСІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

Стаття присвячена дослідженню рівня сформованості військово-прикладних рухових навичок курсантів-жінок секції гирьового спорту до навчальної і бойової діяльності й порівнянню з показниками решти спортивних секцій